

Helsingin vammaisneuvoston kokous (9/2023)

Aika: Tiistai 7.11.2023 klo 13.31–16.20
Paikka: Kaupunginhallituksen sali, kaupungintalo 3. krs.
Osoite: Pohjoisesplanadi 11–13, Helsinki

Osallistuvat jäsenet:

Valtuustoryhmien edustajat:

Sirpa Puhakka puheenjohtaja (Vas.)
Kristiina Karhos (Vihr.)
Jari Mönkkönen (Kok.) (etäyhteys)
Mika Taberman (varajäsen) (Sd.)
Marko Joensuu (Ps.) (etäyhteys)

Yhdistysten edustajat:

Taru Reinikainen Helsingin Kuuloyhdistys ry
Juhani Kaasinen (varajäsen) Helsingin ja Uudenmaan Näkövammaiset ry
Markku Poikela Helsingin Invalidien Yhdistys ry
Sari Sepponen (varapuheenjohtaja) Kehitysvammatuki 57 ry
Ari Österberg Helsingin ja Uudenmaan Neuroyhdistys ry
Sirpa Halmela Pääkaupunkiseudun Hengitys ry
Mikko Remes Helsingin Reumayhdistys ry
Eveliina Lafghani (varajäsen) Mielenterveysyhdistys HELMI ry (etäyhteys)
Peppi Santaniemi Vammaisten lasten ja nuorten tukisäätiö sr (etäyhteys)
Susanna Haapala Kynnys ry

Kaupungin toimialojen ja keskushallinnon pysyvät asiantuntijat:

~~Maria Tauriainen~~ Kasvatus ja koulutus
Pirjo Tujula Kaupunkiympäristö (etäyhteys)
Tiina Larva Kulttuuri ja vapaa-aika (etäyhteys)
Tove Nygård-Alanne Sosiaali- ja terveystoimi
Tommi Sulander Kaupunginkanslia

Muut kaupungin edustajat:

~~Titta Reunanen~~ kumppanuuspäällikkö, kaupunginkanslia

Marja Säikkä asiantuntija, kaupunginkanslia, vanhusneuvoston sihteeri

Vammaisneuvoston sihteeri:

Tiina Lappalainen asiantuntija, kaupunginkanslia, kumppanuustiimi

Vierailijat: projektipäällikkö Taina Hussi, perhe- ja sosiaalipalvelut sekä vammaispalvelujen ostopalvelupäällikkö Minna Eronen sotepe:n vammaispalveluista sekä projektikoordinaattori Ira Luoto, suunnittelija Saara Hakkarainen, Sotepe-toimialan tilasuunnittelusta

1. Kokouksen avaaminen
Puheenjohtaja Sirpa Puhakka avasi kokouksen klo 13.31.
2. Osallistujien toteaminen
Osallistujat esittäytyivät.
3. Asialistan hyväksyminen
Viestintäasiat siirrettiin seuraaviin kokouksiin. Asialista hyväksyttiin.
4. Muistion hyväksyminen
Edellisen kokouksen [muistio 8/2023](#) on lähetetty 18.10. vammaisneuvostolle ja liitetty vammaisneuvoston verkkosivuille. Muistio merkitään tiedoksi. Valittiin muistion tarkastajat: Juhani Kaasinen ja Kristiina Karhos.

5. Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan Kestävän kasvun hanke 2023–2025 Helsingin Kestävän kasvun hanketta -esitteli projektipäällikkö Taina Hussi, perhe- ja sosiaalipalveluista Sotepe-toimialalta. (esitys liitteenä). EU:n rahoittamassa ja STM:n koordinoimassa [Suomen kestävän kasvun ohjelman](#) Helsingin osahankkeissa parannetaan hoidon ja palvelujen saatavuutta ja puretaan hoito- ja palveluvelkaa, vahvistetaan ennaltaehkäisevää palveluohjausta, kehitetään kirjaamiskäytäntöjä sekä otetaan käyttöön digitaalisia innovaatioita.

Haavoittuvassa asemassa olevien hoidon, palveluiden ja kuntoutuksen saatavuuden parantamisen sekä koronavelan purkamisen kokonaisuudessa on eri kohderyhmille suunnattuja monia erilaisia kehittämisen osahankkeita. Mukana ovat myös vammaistyön erityisen vaativien palveluiden sekä vammaisten omaishoidettavien tilapäishoidon kehittäminen. Hankkeen raportointia voi seurata [Innokylässä](#).

Vammaisneuvosto pitää hyvänä, että Kestävän kasvun -hankkeessa on mukana vammaisten erityisten vaativien palvelujen sekä tilapäishoidon kehittäminen. Näissä palveluissa nousi ongelmia esiin myös tuotantotapa-analyysissä. Vammaisneuvosto toivoi näistä hankkeista esittelyt vammaisneuvoston tuleviin kokouksiin.

6. Vammaispalvelujen kilpailutukset ja palvelutuottajien valvonta Vammaispalvelujen ostopalvelupäällikkö Minna Eronen esitteli vammaispalvelujen ostopalvelujen kilpailutusta ja aikatauluja. Asumispalvelujen ja päiväaikaisen toiminnan hankintojen kilpailutuksen valmistelu on ajankohtainen. Taustoitettiin henkilökohtaisen avun palvelusetelien hinnoittelua sekä kaupungin toimia edistää henkilökohtaisen avun saatavuutta ja riittävyttä. Katsauksessa esiteltiin toimialan yksityisten palvelutuottajien sekä kaupungin oman tuotannon monimuotoista palvelun laadun valvonnan muutoksia, sisältöä sekä sopimuseurannan kehittämistä. (esitys liitteenä).

Vammaisneuvosto totesi, että henkilökohtaisten avustajien työehtosopimusten mukaisten lisien ja palkkojen korotusten huomiointi palvelusetelin hinnassa on tärkeää. Kysyttiin myös, onko keinoja vastata tukiasunnoissa yksin asuvien asiakkaiden riskeistä mielenterveyden ongelmiin, jos kotona ei ole tarjolla riittävästi virikkeitä. Tähän ei ole tutkittua tietoa tarjolla; vammaisten sosiaalityössä on paras tietämys ja valvonta kaupungin omien asiakkaiden palvelujen toteutumisesta. Myös ostopalveluissa seurataan asiakkaiden saamien palvelujen toteutusta.

7. Helsingin kolmen ison perhekeskuksen ja terveys- ja hyvinvointikeskuksen suunnittelu Vammaisneuvoston kuuleminen sotepe-toimialan palveluverkkouudistukseen liittyvien uusien, kolmen ison perhekeskuksen sekä terveys- ja hyvinvointikeskusten suunnittelusta. Esittelemässä olivat projektikoordinaattori Ira Luoto ja suunnittelija Saara Hakkarainen Sotepe-toimialan tilasuunnittelusta. (esitys liitteenä)

Esityksen lopussa oleviin kysymyksiin voi vastata [Forms-linkin](#) kautta 30.11. mennessä. <https://forms.office.com/e/Uuun17ynga>. Keskusten suunnittelussa huomioon otettavien tekijöiden kyselylinkki välitetään myös yhdistyksille jakoon ja vastattavaksi.

Keskustelun aikana vammaisneuvosto nosti esiin tarpeen saada keskuksiin käyttöön sairauskohtaista erikoissairaanhoidon tasoista osaamista tukemaan perusterveydenhuollon osaamista, esimerkiksi pistososaamista, terveyssozialityön osaamista sekä osaamista kuntoutussuunnitelmien ja lausuntojen kirjoittamiseen. Toivottiin monikanavaisia palveluja ja yhteydenoton kanavia. Asiakas voisi tarvittaessa jättää ääniviestin ja tarjolla olisi vaihtoehtoja takaisinsoittopalveluun, joka ei toimi kuulovammaisille.

Vammaisneuvosto kehotti kiinnittämään huomiota ulkotilojen suunnittelussa tilavaraukseen sekä saattoliikenteelle että esteettömille pysäköintipaikoille ja lisäksi välttämään Kalasataman ikkunattomien tilojen virheet. Tilojen materiaalien tulee olla allergiavapaita ja helposti puhdistettavia. Odotus-, näytteenotto- sekä vastaanottotilojen kalustuksessa on hyvä huomioida, että tilaa on riittävästi myös liikkumisen apuvälineiden kanssa saapuville asiakkaille. Lisäkommentit pyydettiin lähettämään [forms-kyselylomakkeella](#), 31.11. mennessä. Esteettömyysasiamies Pirjo Tujula on mukana esteettömyyden erikoistason kohteiden suunnittelussa, jossa kannattaa hyödyntää myös [sujuva.infon](#) ohjeistusta.

8. Vammaisneuvoston esitysten hyväksyminen

Vammaisneuvoston työvaliokunta oli valmistellut esitysten luonnokset.

Ensimmäinen esitysluonnos koski julkisen liikenteen alennusten huomiointia kuljetuspalvelujen omavastuissa. Vammaisneuvosto teki korjausehdotuksia esitysluonnokseen, jonka jälkeen hyväksyi [esityksen julkisen liikenteen alennusten huomioinnista kuljetuspalvelujen omavastuissa](#).

Toinen esitysluonnos koski vammaisneuvoston edustajan läsnäolo- ja puheoikeutta toimialalautakuntien ja valtuuston kokouksissa läpäisyperiaatteella, kun käsitellään vammaisneuvoston toimialaan kuuluvia asioita. Vammaisneuvosto hyväksyi korjausten jälkeen esitysluonnoksen [esityksen vammaisneuvoston osallistumisoikeuden laajentamisesta](#).

9. Vammaisneuvoston esteettömyystunnustuksen 2023 kohteen valinta

Saatujen kahden ehdotuksen perusteella vammaisneuvosto keskusteli vammaisneuvoston esteettömyystunnustuksen nimen muuttamisesta esteettömyys- ja saavutettavuustunnustukseksi 2023. Puheenjohtaja kokoaa valinnan perustelut ja tunnustuksen kunniakirjan tekstin etukäteen tiedoksi vammaisneuvostolle. Saavutettavuustunnustus 2023 -kohde julkistetaan pe 1.12. klo 16–20 vammaisten päivän [DiDa 2023 -kulttuurifestivaali tilaisuudessa](#) keskustakirjasto Oodissa.

Vammaisneuvosto perustaa syksyn ensimmäisessä kokouksessa pop up -ryhmän valmistelevaan ja etsimään esteettömyys- ja saavutettavuustunnustuksen kohdetta vuodelle 2024. Ryhmän lisäksi myös järjestöt voivat esittää kohdeideoita.

10. Vammaisneuvoston viestintä

Vammaisneuvoston viestintäsuunnitelman käsittely siirrettiin myöhempään kokoukseen.

11. Toimialojen ajankohtaiset

Kulttuurin ja vapaa-ajantoimiala: ehdottaa toimialan strategista kulttuurikeskusten visiotyötä vammaisneuvostossa käsiteltäväksi aiheeksi.

Kaupunginkanslia: Kaupungin hyvinvointia ja terveyttä edistävässä HYTE-työssä kehitetään johtamis- ja koordinaatorakennetta. Nykyisiä, osin päällekkäisiä verkostoja

jäsennetään uudessa ehdotuksessa HYTE-työn rakennetta elämänkaariryhmiin, joissa on tarpeen mukaan alatyöryhmiä. Hyvinvointisuunnitelmien suurantatietoja päivitetään tammikuussa 2024 ja hyvinvointibarometri valmistuu huhtikuussa 2024.

Vammaisneuvosto muistutti, että Helsingin kaupungin ja sotepe-palvelujen HYTE-työssä vammaisuuden ja pitkäaikaissairauden teemat tulee ottaa mukaan läpäisyperiaatteella.

Kaupunkiympäristö: Helsingissä on meneillään palautekysely sähköpotkulautojen käytön ja pysäköinnin haittojen vähentämisestä ja tulossa keskustelutilaisuus vammais- ja vanhusneuvoston edustajille 22.11. klo 17–18. KYMP-talolla, myös etäosallistumismahdollisuutta välitetään yhdistysten tiedoksi. Vuoden ensimmäisessä kokouksessa esitellään kaupungin tekemää yhteistyötä raideliikenteen esteettömyyskysymyksissä.

12. Muut asiat

Vammaisneuvosto päätti valmistella kannanottoa Raide-Jokerin esteettömyys- ja turvallisuusongelmista. Senni Hirvonen ja Juhani Kaasinen valmistelevat kannanoton pohjaa. Kannanottoa valmistellaan sähköpostilla ja tarvittaessa pop up -ryhmässä.

13. Tiedotusasiat

Erytisuimakortti-esitys on menossa joulukuun [kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kokoukseen](#), ti 12.12.2023. Uudet myöntämiskriteerit esitetään tulevan voimaan 1.3.2024. Asialista julkaistaan to 7.12.

Vammaisneuvosto totesi, että lainsäädäntö ei estä Hekan korkeita vuokran korotuksia. Poliittisissa neuvotteluissa on saatu 20 miljoonaa rahoitusta Hekalle, joka määrittää vuokrien hinnat. Hekan asumisyksiköissä vuokran korotusta ei ole sidottu Kelan asumistukirajaan.

Puheenjohtaja kertoi terveiset Uudenmaan hyvinvointialueiden vammaisneuvostojen puheenjohtajiston tapaamisesta, jossa oli keskusteltu mm. vaikuttamiskeinoista, osallistumisoikeuksista sekä kuljetuspalveluista. Seuraava tapaaminen tammikuussa.

Vammaisneuvoston jäsenille on lähetetty kutsu vammaisneuvoston ja päättäjien aamutilaisuuteen 1.12. Vammaisneuvoston järjestöedustajia pyydettiin tekemään ehdotuksia aamutilaisuuden järjestöpuheenvuorojen pitäjistä.

Vammaisneuvoston jäseniä pyydettiin ilmoittautumaan vammaisten päivän [DiDa 2023 kulttuurifestivaalin](#) aikaan ilmoittautumaan pe 1.12. klo 16–20 Oodissa vammaisneuvoston tapaamis- ja esittelypöydän äärelle.

14. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti osallistujia ja päätti kokouksen klo 16.20.

Sirpa Puhakka
puheenjohtaja
sirpa.puhakka(a)pp2.inet.fi

Tiina Lappalainen
sihteeri, asiantuntija
tiina.lappalainen(a)hel.fi

Kokouksen muistion tarkastivat

Juhani Kaasinen

Kristiina Karhos

Liitteet: Helsingin kestävän kasvun hanke -esitys
Vammaispalvelujen kilpailutukset ja palvelutuottajien valvonta -esitys
Malmin, Haagan ja Oulunkylän (PK-THK=) perhekeskukset ja terveys- ja hyvinvointikeskusten suunnittelu -esitys
Helsingin vammaisneuvoston esitys julkisen liikenteen alennusten huomioidusta kuljetuspalvelujen omavastuissa
Esitys vammaisneuvoston osallistumisoikeuden laajentamisesta